

УРЖСВх №388/16.11.2015.

СТАНОВИЩЕ

**на дисертационния труд на гл. ас. Даниела Велчева,
докторант на самостоятелна подготовка към катедра "Гимнастика"
при НСА "В. Левски", на тема: " ИЗПРЕВАРВАЩА МЕТОДИКА НА
ОБУЧЕНИЕ В ХУДОЖЕСТВЕНАТА ГИМНАСТИКА"**

С научен ръководител: проф. Бонка Димитрова, доктор

Рецензент: проф. К. Андонов, дп

Усилията на докторантката гл. ас. Даниела Велчева са насочени към установяването и решаването на проблемите в ранната спортна специализация в художествената гимнастика.

В тази светлина тя представя своята научна разработка като значима и актуална.

Трудът по своята структура е изграден правилно и съдържа традиционните глави по изискванията за докторат.

Състои се от 164 страници, таблици, фигури и библиографска справка.

Проучени са общо 158 информационни източника, на кирилица и на латиница.

Прегледан е сравнително голям обем от научни публикации. Тази информация е насочила авторката към ясно и точно формулиране на хипотезата, правилно отразяване на теоретичните и практически аргументи, методи и анализи за решаване на проблема.

В литературния обзор, разположен на 60 страници, докторантката засяга проблеми като тенденциите на развитие в художествената гимнастика, общите основи на обучението, характеристика на формиране на двигателни навици в процеса на спортна подготовка, техническата същност на основни групи упражнения с уредите, методите на спортна подготовка, методите на програмиране и физическата подготовка в художествената гимнастика.

След прегледа и анализа на специализираната научна литература, тя установява, че няма единна методика на обучение с уредите в този спорт и

тренировъчният процес по художествена гимнастика се нуждае от нови, научнообосновани методики на обучение и подготовка.

Изхождайки от тези резерви и възможности в теоретичен и методичен аспект, докторантката формулира и **работната хипотеза**:

Целта е ясна и добре дефинирана а именно създаване на изпреварваща програма на обучение за комбиниране на упражненията с уредите в художествената гимнастика.

Задачите също са прегледно изведени и бързо насочват читателя към съдържанието на труда.

В организацията на изследването коректно са посочени „обектът“ предметът, обемът и контингентът на изследването.

Даниела Велчева е използвала широк набор от общо познатите методи на изследване 9 на брой, които достатъчно добре са приложени в хода на цялостната разработка на дисертационния труд.

В началото на анализа на резултатите авторката задълбочено разглежда 676 състезателни форми описващи съчетанията с уредите, въже, обръч, топка на състезателки по художествена гимнастика възраст – жени.

С това изследване тя проследява структурата на гимнастическите композиции, определя трудността на упражненията с отделните уреди изпълнявани в съчетания в този период, според изискванията на правилниците по художествена гимнастика. От това логично извежда в процентно съотношение: броя на изпълнени основни технически групи упражнения на уредите-въже, обръч и топка от гимнастичките възраст-жени и уреда въже за девойки младша възраст и броя на изпълнените комбинации от упражнения в двете изследвани възрастови групи – жени и д.м.в. Тази информация, която сама по себе си дава солидна аргументация на докторантката защо именно това е проблематиката на избраната от нея тема Това считам за принос в нейната разработка.

За целите на изследването и за допълване на анализа и изводите от педагогическото наблюдение Даниела Велчева прави анкетно проучване сред 50 треньори и специалисти работещи в сферата на художествената гимнастика от България и чужбина (спортни съдии, преподаватели, организатори), повечето с дългогодишен опит. С което потвърждава избора за започване на изпреварващата методиката на обучение като първият уред, който разработва е въжето.

По нататък за целите на предстоящия педагогически експеримент авторката съставя формулата на примерна блок схема за смесено програмиране като метод за комбиниране на упражненията от основните

групи с уредите в художествената гимнастика. При запазена поредност на обучение на упражненията за всеки уред и след достигането до етапа на тяхната автоматизация като самостоятелни единици, продължава процеса на усъвършенстване на техниката чрез групирането им във връзки от упражнения (комбинации). Техническата основа на всяко от упражненията остава непроменена, и ги групира в една или друга структурна група, но е използвана като изходно положение за изпълнението на следващо упражнение от комбинацията. Всяка комбинация от упражнения е съпътствана от технологична карта (инструкция) в която е записано: Целта на обучението (обосновка); Терминологично описание на упражненията в комбинацията; Техника на изпълнение; Основните физически качества и умения необходими за усъвършенстването (изпълнението) на комбинацията от упражнения; Основни грешки при техниката на изпълнение; Начините за отстраняване на най-често допусканите грешки

Което също считам за принос в дисертационния й труд.

В процеса на разработване на настоящата тематика докторантката е провела и педагогическо тестиране. В него са включени 38 броя състезателки по художествена гимнастика на възраст между 10 и 11 години от три спортни клуба. Предложила е тестова батерия която включва упражнения от стандартизираната методика за определяне на физическата подготовка в художествената гимнастика на Ил. Ванков (1983). Към нея е добавила упражнения от основните технически групи с уредите въже, обръч, топка и упражнения от програмата за подготовка на олимпийския резерв.

За да се убеди в правилността на избраната методика Даниела Велчева прави предварителният експеримент с цел да апробира съдържанието на 10-те подготвени технологични карти (методически указания), които да залегнат в основата на предложената от нея изпреварваща методика на обучение. В края на този експеримент тя достига до убеждението, първо, че съдържанието на предложените от нея комбинации е хомогенно т.е. представени са всички основни групи упражнения с уреда въже в художествената гимнастика. Второ, технологичните карти (методическата последователност) заложили в основата на предложената от нея изпреварваща методика на обучение няма да бъдат променени. Това считам за правилен подход в нейната последователност в научната разработка.

След това Велчева прави и основния експеримент в реална обстановка за да апробира предложената от нея методическа последователност на

обучение в художественната гимнастика, както и да оцени и анализира качеството (съдържанието) и изпълнението на предложените, и съставени чрез методите на програмиране и моделиране 10 броя технологични карти с комбинации от упражнения на уреда въже.

След проведения експеримент тя категорично доказва, че гимнастичките от експерименталната група значимо превъзхождат своите връстнички от контролната група по отношение на изпълнението и трудността на изиграните съчетания с въже, което показва, че приложеният при тази група тренировъчен модел, на изпреварващо обучение, чрез включване на предварително разучени комбинации от упражнения с уреда въже в гимнастическите композиции, значително е повлиял върху нивото на изпълнените състезателни програми, докато приложеният тренировъчен модел при гимнастичките от контролната група не е повлиял особено върху техните умения. В доказателство на тази теза се посочва и получената по-ниска оценка при второто тестиране в сравнение с тази от първото изпълнение. Безспорно силната част в дисертационния труд представлява изпреварващата методиката на обучение, която Даниела Велчева е съставила

При проведения педагогически експеримент докторантката коректно интерпретира получените резултати, като показва умело боравене със статистическите методи и недвусмислено доказва предимствата в ЕГ след прилагането на предложната от нея методика на обучение.

Анализът на резултатите от това проучване и проведения педагогически експеримент позволяват на авторката да направи в логически порядък своите изводи и препоръки, произтичащи от поставената цел и задачи.

В заключение определено смятам, че на нашето внимание е представено едно актуално и обективно проведено научно изследване с убедителни научни доказателства. Основание за това ми дават приносите на дисертационния труд, които изтъкнах по-горе в моята рецензия.

В заключение искам да подчертая, че на нашето внимание е представен един завършен научен труд.

Въз основа на всичко казано до тук за изложения дисертационен труд, предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди **образователната и научна степен “доктор”** на гл.ас. Даниела Велчева.

13.11.2015г.

Рецензент:

Гр. София

/Проф. Кирил Андонов дн/